

Tekstiilin ja muodin työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2022–2023

Työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta. Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017). Tätä tehtävää varten työelämätoimikunnilla on ollut käytössään seuranta-, arviointi- ja palautetietoa muun muassa Opetushallinnon tilasto-, ohjaus- ja säätelypalvelusta ja kansallisesta KOSKI-tietovarannosta. Vuoden 2022 suoritustiedot on annettu toimikuntien käyttöön vuoden 2023 keväällä. Tämän ajankohdan jälkeen KOSKI-dataan tehdyt oppilaitosten tekemät mahdolliset korjaukset eivät näy tässä tilannekuvassa. Sama koskee vuoden 2023 suoritustietojen tilastotietoja, jotka on poimittu KOSKI-tietokannasta 2024 alkuvuodesta. Tarkistetut suoritustiedot julkaistaan myöhemmin Opetushallinnon tilastopalvelussa Vipunen.fi -sivustolla. Tilannekuvassa käytetyt tiedot on poimittu KOSKI-tietokannasta suoraan siinä muodossa kuin oppilaitokset ovat ne ilmoittaneet. Tilastot voivat sisältää puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Esimerkiksi teknisien syitten takia kaikki oppilaitosten omiin opintohallintojärjestelmiin kirjatut tiedot eivät ole siirtyneet KOSKI-tietokantaan oikein, jolloin tieto tilastoituu ”ei tietoa”/”ei ilmoitettu” -kohtien alle. Siirtymäajalla olevat tutkinnot eivät sisälly määrällisiin tietoihin. Koulutuksen järjestäjien järjestämisluissa koulutuksen järjestäjien aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia joko 2022 tai 2023 toimikunnalle toimitetun KOSKI-datan perusteella. Lähdemateriaalina on ollut esimerkiksi toimikuntien vierailukäyntiraportit, oikaisupyynnöt ja lausunnot.

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritustiedot

	2022	2023	2022	2023
Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset	koko tutkinto	koko tutkinto	tutkinnon osat	tutkinnon osat
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	345	354	4494	4478
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto	57	63	255	277
Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto	4	6	24	45
Yhteensä	406	423	4773	4800

Tutkintojen ja tutkinnon osien määrien kehitys

Koko tutkinnon suoritukset	koko tutkinto		muutos %
	2022	2023	
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	345	354	3 %
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto	57	63	10 %
Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto	4	6	-33 %

Tutkinnon osien suoritukset	tutkinnon osat		muutos %
	2022	2023	
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	4 494	4478	-0,4 %
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto	255	277	8 %
Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto	24	45	47 %

Opiskelun tavoitteena suorittaa tutkinnon osa tai osia / tavoitteena suorittaa koko tutkinto

Opiskelun tavoitteena koko tutkinto (tutkinnon osittain)	2022	2023	muutos %
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	4097	4151	1 %
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto	240	257	7 %
Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto	13	27	52 %

Opiskelun tavoitteena tutkinnon osia (tutkinnon osittain)	2022	2023	muutos %
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	397	327	-18 %
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto	15	20	25 %
Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto	11	18	39 %

Pohdintoja

Kokonaisuudessaan tekstiili- ja muotialan tutkintoja suoritettiin vuonna 2023 hieman enemmän kuin vuonna 2022. Hienoinen kasvu sekä tutkintojen, että tutkinnon osien suorittamisessa jatkuu edelleen aiemmalta tarkastelujaksolta (vuodet 2020-2021). Tutkintojen suoritusmäärien välillä on kuitenkin vaihtelua, sillä perustutkintoja on suoritettu huomattavasti enemmän kuin ammatti- ja erikoisammattitutkintoja.

Yleisesti on nähtävissä, että opiskelun tavoitteena on useimmiten koko tutkinnon suorittaminen. Tämä pätee erityisesti perustutkintoon ja ammattitutkintoon. Erikoisammattitutkinnon osalta tavoite koko tutkinnon suorittamisesta on kasvanut merkittävästi vuosien 2022 ja 2023 välillä.

Perustutkinnossa tutkinnon osia on suoritettu lähes saman verran vuosina 2022 ja 2023, mutta kuitenkin selkeästi enemmän kuin edellisellä tarkastelujaksolla. Suosituimmat vapaasti valittavat tutkinnon osat ovat olleet tekstiili- ja muotialan tuotteiden korjaaminen ja muodistaminen, tekstiili- ja muotialan kiertotaloustuotteen valmistaminen, vaateen valmistaminen mittatilaustyönä, tekstiili- ja muotialan myyntitehtävissä toimiminen sekä erikoismateriaalinen ja -tekniikoiden käyttäminen. Selkeästi suosituin perustutkinnon osaamisala on ollut mittatilausompelija, jonka jälkeen tulevat muotiassistentti ja ompelija.

Ammattitutkinnon ja erityisesti erikoisammattitutkinnon osien suorituksissa on tapahtunut vuosien 2022 ja 2023 välillä nousua, mutta molempien suoritusmäärien kohdalla on tapahtunut heikkenemistä verrattuna edelliseen tarkastelujaksoon. Ammattitutkinnon suosituimmat vapaasti valittavat tutkinnon osat ovat olleet tekstiilin ja muodin kiertotaloustuotteiden suunnittelu ja valmistaminen ja mittatilaustuotteen valmistaminen. Erikoisammattitutkinnon selkeästi suosituin tutkinnon osa on pukeutumisneuvojana toimiminen.

Tekstiili- ja muotialan yritysten viimeiset vuodet ovat olleet hyvin vaihtelevia johtuen muun muassa koronapandemiasta, geopoliittisesta tilanteesta, materiaalien saatavuudesta ja talouden tilanteesta. Esimerkiksi korkojen nousu on vaikuttanut kuluttajien ostoskäyttäytymiseen vahvasti vuonna 2023. Useampi alan pieni yritys on päättänyt lopettamaan liiketoimintansa, kun taas second hand -kauppa on vahvistunut. Toimialan, ja erityisesti kuluttajaliiketoiminnan, osittain epävakaa tilanne ei kuitenkaan vaikuta heijastuvan opiskelijamääriin ja opiskelijoiden kiinnostukseen toimialaa kohtaan. Tekstiili- ja muotialan vihreä siirtymä näkyy suosittujen tutkinnon osien suorituksissa, jotka painottuvat kiertotalouteen, korjaamiseen ja erikoistekniikoiden hyödyntämiseen.

Tutkintojen järjestäminen

Järjestämisluvat / Aktiiviset koulutuksen järjestäjät

Tutkinto	Järjestämisluvat 2022	Järjestämisluvat 2023	Aktiiviset järjestäjät 2022	Aktiiviset järjestäjät 2023
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	54	54	29	28
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto	22	23	13	12
Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto	17	17	5	7

Pohdintoja

Muutokset tutkintojen järjestämislupien määrässä

Järjestämislupien määrässä ei ole tapahtunut muutoksia.

Tutkintojen järjestäminen sekä tutkintojen ja tutkinnon osien suoritusten jakautuminen koulutuksen järjestäjien välillä

Perustutkinnossa on yksi suoritusmääriltään selvästi suurempi koulutuksen järjestäjä. Myös ammattitutkinnosta voidaan tehdä sama havainto, eli yksi suoritusmääriltään selvästi suurempi koulutuksen järjestäjä. Muiden koulutuksen järjestäjien osalta suoritukset jakautuvat melko tasaisesti. Suurin osa vuosina 2022–2023 valmistuneista perustutkinnon suorittajista suoritti koulutuksensa 2,5 vuodessa. Toiseksi yleisin valmistumisaika oli kaksi vuotta. Valmistumisajoissa ei ollut merkittävää eroa koulutuksen järjestäjien välillä.

Tutkintojen järjestämisen kattavuus maantieteellisesti ja kielellisesti

Alan koulutuksen järjestäjiä on maantieteellisesti kattavasti eteläisessä ja läntisessä Suomessa. Ruotsinkielistä koulutusta perustutkinnossa tarjosi vain kaksi oppilaitosta länsirannikolla. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa tutkinnon suorituskielenä on ollut vain suomi, sillä näissä tutkinnoissa ei ole ruotsinkielisiä järjestämislupia.

Näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laatu

Näyttöjen suorituspaikkojen jakautuminen 2022

Tutkinto	työpaikka	oppilaitos	työpaikka ja oppilaitos	ei tietoa
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	41 %	51 %	7 %	1 %
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto	65 %	29 %	3 %	3 %
Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto	65 %	35 %	0 %	0 %

Näyttöjen suorituspaikkojen jakautuminen 2023

Tutkinto	työpaikka	oppilaitos	työpaikka ja oppilaitos	ei tietoa
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	43 %	45 %	7 %	5 %
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto	70 %	15 %	2 %	13 %
Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto	58 %	29 %	9 %	4 %

Ammatillisten tutkinnon osien kaksikantaisuuden toteutuminen arvioinnissa 2022 ja 2023*

Tutkinto	opettaja ja työelämän edustaja 2022	opettaja ja työelämän edustaja 2023	ei tietoa 2022	ei tietoa 2023
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	57 %	66 %	30 %	5 %
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto	86 %	91 %	5 %	5 %
Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto	48 %	80 %	0 %	4 %

*luvuissa ei ole mukana yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet

Opiskelijapalautteen keskiarvot* (päättökysely)

Tutkinto	keskiarvo näyttö 2022	keskiarvo näyttö 2023	keskiarvo kaikista kysymysryhmistä 2022	keskiarvo kaikista kysymysryhmistä 2023
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	4,5	4,5	4,5	4,2
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto	4,6	4,6	4,5	4,2
Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto	4,6	4,8	4,5	4,3

* Arviointiasteikko 1-5

Työpaikkakysely 2022–2023*

Tutkinto	keskiarvo 2022	keskiarvo 2023
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	4,1	4,0
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto	4,2	4,3

Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto	-	-
--	---	---

* Arviointiasteikko 1-5

Työpaikkaohjaajakysely 2022–2023*

Tutkinto	keskiarvo 2022	keskiarvo 2023
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	4,3	4,2
Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto	4,4	4,6
Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto	3,5	-

* Arviointiasteikko 1-5

Pohdintoja

Opiskelija- ja työelämäpalautteet

Opiskelijapalaute päättökyselyn suhteen: Vastaajamäärät ovat nousseet edelliseltä rahoituskaudelta noin 30 %, vastaajamäärät jäävät kuitenkin pieneksi kauden 2022–2023 osalta on vain 255 vastaajaa. Vain noin 70 % valmistuneista on vastannut päättökyselyyn. Keskiarvot ovat hyvällä tasolla. Perustutkinnon osalta osaamisen hankkimiseen liittyvien kysymysten keskiarvo on 4,1, alin keskiarvo 3,4 liittyy kysymykseen saako riittäväsi ohjausta ulkomailla työskentelyyn ja opiskeluun. Paras keskiarvo 4,3 muodostui henkilökohtaiseen opintojen suunnitteluun ja oppimisympäristöjen laadukkuuteen liittyviin kysymyksiin. Ammattitutkintojen vastaukset seurasivat perustutkintovastaajien linjaa, kuitenkin niin, että parhaat keskiarvot liittyivät opetuksen laatuun ja valmiuksiin toimia ammattialalla kestävän kehityksen mukaisesti.

Yleisiä havaintoja työpaikkaohjaajakyselystä (työelämäpalaute): Alle 40 % on vastannut työpaikkaohjaajakyselyyn. Keskiarvot ovat erittäin hyvät, erityisesti yhteistyö oppilaitosten kanssa ja näyttöjen suhteen koetaan hyväksi kokemuksiksi. Alimmat keskiarvot tulivat niin perus- kuin ammattitutkinnossa siitä miten oppilaitos varmisti, että opiskelijan HOKS:n tavoitteet ovat työpaikalla tiedossa. Koulutuksen järjestäjien välillä oli jonkin verran eroja, esim. oppimisen tuen riittämättömyyttä painotettiin pääkaupunkiseudulla.

Yleisiä havaintoja työpaikkakyselystä (työelämäpalaute): Yleisesti arviot ovat hyvällä tasolla, alin keskiarvo sijoittuu oppilaitoksen mahdollisuuteen ennakoita työpaikan muuttuviin osaamisvaatimuksiin ja mahdollisuuteen kehittää toimintaa. Vastaajia työpaikkakyselyyn oli vain noin 30 % työpaikoista.

Näyttöjen suorituspaikkojen jakautuminen

Näyttöjen suorittaminen työpaikoilla on lisääntynyt perustutkinnossa ja ammattitutkinnossa vuonna 2023. Näyttöjä suoritetaan usein oppilaitosten omissa osuuskunnissa ja opettajilla on käytössä näyttöympäristöpankki, joka sisältää tietoja hyväksi havaituista näyttöympäristöistä.

Työpaikan merkitseminen Koski-järjestelmään perustuu Y-merkintään. Näyttöjä suoritetaan usein freelancer-toimintana ja työtilausten kautta tulee suorituksia, jolloin ne merkitään sekä työpaikka ja oppilaitos -näytöksi opiskelijahallintajärjestelmään. Erikoisammattitutkinnossa mielenkiintoinen havainto on, että työpaikka ja oppilaitos -näytöt ovat hiukan lisääntyneet. Ammattitutkinnossa on ei tietoa -kohdassa nähtävillä pientä nousua, mikä voi johtua koulutuksen järjestäjän kirjaushaasteista.

Kaksikantaisuuden toteutuminen

Ammattitutkinnossa opettajan ja työelämän edustajan osuus osaamisen arvioinnissa toteutuu erittäin hyvin. Perus- ja erikoisammattitutkinnoissa on kehitettävää tältä osin. Vierailukäynneillä on tullut ilmi, että varsinkin perustutkinnoissa pakollisia tutkinnon osia näytetään oppilaitoksissa ja valinnaisia tutkinnon osia suoritetaan enemmän työpaikoilla. Erityistä tukea vaativia opiskelijoita on yhä enemmän ja heidän näyttöjään ja arviointeja on pidetty oppilaitoksissa.

Tekstiilin ja muodin työelämätoimikunnan elokuussa 2023 järjestämässä yhteistyötapaamisessa alan koulutuksen järjestäjille toimikunta kuuli oppilaitosten edustajien näkemyksiä siitä, miksi kaksikantaisuus ei aina toteudu perustutkinnossa:

- Pienemmillä paikkakunnilla ei välttämättä löydy ammattitaitoista arvioijaa työelämästä.

- Monet tekstiili- ja muotialan työpaikat ovat pieniä, joiden ei ehkä ole mahdollista vastaanottaa niin suuria tutkinnon osia kuin alalla on.
- Opiskelijahallintajärjestelmän kirjaustavat voivat vaikuttaa.
- Opiskelijoilla varsin erilaiset lähtökohdat tutkinnon suorittamiseen (erityisen tuen opiskelijoiden määrän kasvu).
- Työpaikat ja opiskelijat erilaisia, opiskelija ei välttämättä pysy työpaikalla näyttöön asti.
- Raha: ulkopuolista arvioijaa ei saa ilman palkkioita, jolloin kaksi opettajaa arvioi.
- Oppilaitoksessa toteutetaan alan yhteistyöprojekteja tai asiakasprojekteja muidenkin kuin alan yritysten kanssa.
- Opiskelijalla on oma yritys.

Perustelut oppilaitoksissa järjestettävälle näytölle

Vierailukäynneillä on esitetty seuraavia perusteluja oppilaitoksissa järjestettävälle näytölle:

- Työpaikalla ei ole tarvittavia koneita tai laitteita.
- Opiskelijalla on haasteita saada työpaikka ja/tai olla työpaikalla.
- Opiskelijan osaaminen ei riitä tietyille työpaikoille eikä riittävää ohjausta pystyttyä työpaikalla järjestämään.
- Opiskelijalla on erityisen tuen tarve.
- Oppilaitoksessa tehdään paljon työelämälähtöisiä asiakastöitä, ja ne joudutaan kirjaamaan oppilaitosnäytöiksi. Tämä olisi syytä muuta siten, että myös ilman Y-tunnusta voisi kirjata työpaikkanäytöksi koska tuotteen tilaaja on kuitenkin työelämästä, esim. teatteri.
- Jos Y-tunnusta ei ole, eikä mahdollista kirjata ilman Y-tunnusta, niin voisi vaihtoehtoisesti kirjata työelämän arvioijan Y-tunnuksen.
- Oppilaitoksen toiminta-alueella ei ole kaikkiin tutkinnon osiin sopivia yrityksiä.
- Mittatilaustyön kausivaihtelut.
- Yksinyrittäjien resurssipula ohjaukseen.

Yhteistyötapaamisessa oppilaitosten edustajien esiin nostamia perusteluja oppilaitoksissa järjestettävälle näytölle:

- Resurssisyistä koulutuksen järjestäjällä ei ole useinkaan mahdollista maksaa palkkaa työelämän edustajalle näyttöjen arvioinnista.
- Jos yrittäjä ei näe näytöllä olevan välitöntä hyötyä yritykselle, niin hän ei niitä mahdollista.
- Yksityisyrittäjillä ei ole aikaa (= rahaa) opiskelijoiden opettamiseen tai oppilaitosnäyttöjen arviointiin.
- Opiskelijoille ei välttämättä anneta asiakastöitä tai haastavia tehtäviä työpaikoilla, joten esim. mittatilaustyöt järjestetään oppilaitoksen tiloissa.
- Opettajilta ja opiskelijoilta vaatii työtä löytää yrityksiä tai yrittäjiä. Erityisen vaikeaa on, jos lähialueilla ei ole alan yrityksiä.
- Koronapandemian jälkeen joillakin alueilla on entistä vähemmän alan yrityksiä (konkurssit ym.).
- Käytetty opiskelijahallintajärjestelmä ei taivu työelämäyhteistyönäyttöihin, joissa tuotteiden valmistus on oppilaitoksessa, vaikka tilaaja on yritys.

Yleistykset oikaisupyynnöistä

Työelämätoimikunnalle ei ole saapunut oikaisupyynnöitä osaamisen arvioinnin tarkistamista koskevista päätöksistä vuonna 2022 eikä 2023. Tämän voi nähdä osoituksena siitä, että oppilaitoksissa arviointityö tehdään hyvin.

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien tilanne

Vierailukäynneillä osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat ovat olleet pääsääntöisesti laadukkaita, ja ne on saatu ennen vierailukäyntiä nähtäville.

Henkilökohtaistamisen toteutuminen käytännössä

Opiskelijapalautteen päättökyselyn mukaan henkilökohtaistamisessa on hajontaa. Vierailukäyntien perusteella on havaittu, että perustutkinnoissa henkilökohtaistaminen on aikaa vievää, koska tutkinnon osia on enemmän (myös yhteiset tutkinnon osat) ja opintojen alkuvaiheessa opiskelija tarvitsee enemmän ohjausta. Ammattitutkinnoissa henkilökohtaistaminen on nopeampaa, koska tutkinnon osia on vähemmän tai tutkinto koostuu vain tietyistä tutkinnon osista. Vierailukäynneillä tehtyjen havaintojen perusteella näyttöjen henkilökohtaistaminen toteutuu

koulutuksen järjestäjillä. Tarkistetaan ja kirjataan, milloin opiskelijalla on valmiudet osallistua näyttöön. Tässä vaiheessa tarkistetaan missä vaiheessa opiskelijan osaaminen on.

Kehittämiskohteet järjestäjien toiminnassa toimikunnan näkemyksen mukaan

Koulutuksen järjestäjien tulisi lisätä työelämälähtöisyyttä ja hyödyntää opiskelijapalautteita systemaattisemmin. Koulutuksen järjestäjien olisi hyvä hyödyntää paikallisia työelämätarpeita enemmän. Yrityskontaktien hyödyntämistä enemmän ja kartoitustyötä toivottiin tehtävän laajemmin eli kartoittaa mahdollisuuksia hyödyntää tutkinnon osia paikallisen työelämän tarpeisiin. Työturvallisuuden huomioiminen on aina ajankohtainen asia, jota on myös syytä jatkossakin kehittää.

Yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet

Yhteisten tutkinnon osien integrointia ammatillisiin tutkinnon osiin pitäisi edelleen kehittää ja lisätä. Tällä hetkellä esimerkiksi oppilaitosten hallinnolliset- ja resurssitekijät vaikuttavat integroinnin haasteellisuuteen. Yhteiset tutkinnon osat antavat työelämässä tarvittavaa perusosaamista, ja niiden integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin laajentaa opiskelijan osaamista. Toimikunnan havaintojen mukaan yhteisiin tutkinnon osiin on myös lisätty verkkoalustoja, esimerkiksi osaamisen osoittamiseen. Jatko-opintojen valmiuden varmistamiseksi on syytä kiinnittää huomiota YTOjen laadukkaaseen toteuttamiseen.

Tutkintojen perusteiden ja tutkintorakenteen toimivuus

Pohdintoja

Tutkinnon perusteiden työelämävastaavuus

Tutkinnon perusteet palvelevat työelämää hyvin valinnaisuuden monipuolisuuden kautta. Yksittäisten tutkinnon osien ja paikallisten tutkinnon osien hyödyntämistä kannattaa lisätä ja toteutustapoja monipuolistaa.

Toimikunnan järjestämässä yhteistyötapaamisessa oppilaitosten edustajat pohtivat työelämävastaavuudesta muun muassa seuraavaa:

- Oppilaitoksilla ei välttämättä ole aina riittävä ja ajantasaista tietoa siitä, mitkä ovat alueellisia tarpeita. Tähän alan Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (JOTPA) rahoittamat hankkeet tuottavat tietoa.
- Opettajilla pitäisi olla enemmän aikaa kartoittaa alan yrityksiä ja alueellisia tarpeita.
- Suomen Tekstiili & Muoti ry:n osaamiskartoitusta toivotaan myös alueelliseksi.
- Opiskelijoiden työelämätaidot korostuvat opintojen loppuvaiheessa.
- Myös työelämän pitäisi olla tietoisempi/ajan tasalla koulutuksesta.
- Työelämä hyötyy oppilaitosyhteistyöstä, jotta yritykset saavat osaavaa työvoimaa jatkossakin.
- Oppilaitoksissa ohjauskeskusteluissa pyritään ohjaamaan työllistymistä edistävien tutkinnon osien suorittamiseen (esim. myyntitehtävissä toimiminen).
- Koulutuksen järjestäjän tulee huomioida eri työllistymistä edistävien tutkinnon osien tunnettavuus sekä opiskelijoille että työelämälle.

Kokemukset tutkinnon perusteiden toimivuudesta

Perustutkinnossa valinnaisuus on laajaa, mikä nähdään hyvänä asiana. Laajuus mahdollistaa erilaisia polkuja opiskelijoille. Ammattitutkinnossa on hyvät ja selkeät tutkinnon perusteet.

Tutkintorakenne

Tekstiili- ja muotialan perustutkinnossa 45 osaamispisteen kokonaisuudet ovat suuria ja pitkäkestoinen rupeama opiskelijalle suoritettavaksi. Isot osaamiskokonaisuudet vaikuttavat moneen asiaan, esim. resurssointiin. Tekstiili- ja muotialan perustutkinnossa on toisaalta opiskelijalle monta tutkinnon osaa mistä valita, eli valinnaisuutta on.

Osaamisperusteisuus on pitkäkestoinen rupeama, joka ei tahdo avautua opiskelijoille. Nuorille opiskelijoille ei ole vielä muotoutunut käsitystä siitä, mitä 45 osaamispisteen kokonaisuus tarkoittaa käytännössä. Suoritukset saattavat venyä ja osaamista ei tahdo kertyä, kun ei osata vielä hahmottaa kokonaisuutta, vaikkakin koulutuksen järjestäjä tekee parhaansa kokonaisuuden osatavoitteiden saavuttamiseksi.